

smeli katoliški duhovniki brez kazni meševati in zakramente deliti, državni zbor pa je predlog zavrgel s 169 proti 127 glasovi. To je cvet kulturne borbe! Ko se je cesar Viljelm 26. t. m. pred angleško poslaništvo pripeljal, skočil je mlad človek k vozu in na gredico; oslabeledost uma ga je napotila k temu koraku. Nemčija hoče pri angleško-ruskem sporu ostati popolnoma nevtralna. — Na Španskem so zopet prišli na sled zaroti med vojščaki; v Andaluziji so torej več častnikov zaprli. — Na Grškem so pri volitvah ministri propali ter se zaradi tega odpovedali; kralj je odpoved ministerstva sprejel; vodja opozicije, Delyannis, prevzel je sestavo novega ministerstva. — Bulgari so slovesno praznovali tisučletnico sv. Metodija. — Časniki pišejo, da je v Bergamu na Laškem kolera in da so se uradno udušila brzojavna poročila; uradno pa se poroča, da je jedino v okraju Bergamo jeden starček zbolel za kolero. — V Kahiri je 7 ljudi za kolero pomrlo.

Za poduk in kratek čas.

Kuga na slov. Štajerskem.

Prej ko ne je l. 1646 dobila tudi farna cerkev sv. Vida kapelo sv. Roka, ali pa oltar sv. Boštjana.

L. 1645 je bilo tudi za ljutomerske gorice osodepolno, kajti tudi ondi je morilka svojo žetev obhajala. Pri sv. Miklavžu jih je kuga mnogo podavila; tudi župnika se je bila lotila, vendar pa je srečno okreval. L. 1646 so ga hteli v Središče prestaviti, ali tržani so se temu ustavljali in poslali več pritožb v Gradec. V nekem pismu, ki ga je v tej zadevi pisal Središki župan dne 10. febr. l. 1646 Sekovskemu knezoškofu, čitati je sledeče: „Dovolj britkosti in strahu smo uže zaradi pomora prestali, in zdaj naj bi še prišel za župnika k nam Martin Arič od sv. Miklavža, ki je kugo imel in tudi sam pravi, da mu kužne bule še niso celo zacelile; — kdo ga bo k sebi v hišo pustil? Kako lahko se huda bolezen vtepe zopet k nam in od nas še v Medjimurje, kjer je komaj prenehala.“ Soditi po tem, morala je kuga l. 1645 hudo daviti tudi v Središči. Isto razvidimo vse bolj še iz prošnjega pisma, ktero so Središčani na praznik sv. treh kraljev l. 1648 deželni vladi v Gradec poslali. V njem prosijo, naj bi jim z ozirom na mnogovrstne nesreče, ki so jih bile v pretečenih letih zadele, štibro ali celó zbrisali ali pa vsaj zdatno znižali. Pravijo med drugim: „Vsled nesrečne kuge, ki nas je bila obiskala, stoji polovica hiš praznih in ni dobiti za najboljšo plačo človeka, ki bi delati pomagal.“

Od l. 1646 naprej je morilka Ptuj in okolici prizanesla celih dvajset let, in ljudje so

na njo celo pozabili. Ko pa je l. 1664 vlada Ptujane opozorila, naj mestna vrata dobro stražijo in pazijo, da kuge, ki se je bila ne le v Lučah, ampak tudi v okolici zopet prikazala, v mesto ne dobijo, bilo je vse po koncu. Skrbno so stražili, pa tudi prosili Boga, naj jih pred grozno smrtjo milostljivo obvaruje. In v teh letih je kuga mestu brž ko ne prizanesla, pač pa je na spodnjem ptujskem polju davila. Če greš iz Ptuja po veliki cesti v Borl, zagledaš, preden prideš v Bukovce, tik ceste na levi visok kamenit steber. Na njem bereš: „Ivan Jaushekovich 1668“. Po obliki je kužen križ, in v obče še dendenes trdijo ljudje, da so ondi pokopani za časa hudega pomora umrli, kar je toliko verjetniše, ker še okoli križa kedaj bodi izorjeje človeške kosti.

Čez četriri leta, namreč l. 1672 so okusili Ptujčani zopet enkrat kuge grozno moč. Kakor l. 872, priletela je tudi v tem letu na Ptujsko polje tolika množina kobilic, da so enako oblaku solnce zakrivale. Na poljskih sadežih napravile so mnogo škode, a večje gorje še je jim sledilo. Hud veter namreč je požrešne kobilice zagnal v Dravo, kjer so se potopile. Vtopljene so valovi na suho poplavili. Začele so gnjiti in širiti strašen smrad. Vsled tega je nastala v Ptujki kuga, za katero je umrlo toliko ljudi, da še niso mogli nekterih takoj pokopati. L. 1673 je sicer prenehala, pa le, da bi začela čez nekaj let zopet daviti, ne le v Ptuj, ampak po vsej okolici.

Po dravskem polju, posebno po zgornjem niže Maribora pobirala je kuga svoja žrtva semtertje uže l. 1679, pa za Ptuj se je začela doba britkosti še le z l. 1680. Takoj v spomladi se je morilka oglasila v mestu. Od 29. aprila do 16. junija pobrala je uže 69 ljudi. Meseca julija je nenadoma prenehala, pa v avgustu je začela zopet daviti ter je precej časa davila tako hudo, kakor uže dolgo ne. Do konca novembra je bilo v mestu 54 hiš zaprtih, iz katerih je kuga pobrala 274 ljudi. Bolj premožni meščani so odbežali k vinogradom; pa tudi manj premožni so hodili sem in tje, dokler tega ni vlada ostro prepovedala. Ker so pa v kljub temu nekteri še vendarle se v mesto povračevali, razstavil je kužni nadzornik Jurij Gabriel Prantner unkraj Drave oboroženo stražo, ki bi vhod v mesto vsakemu zabranila. Ali zemljiška gosposka je še pri vsem tem klicala iz neokuženih krajev svoje podložne v Ptuj na raboto, zaradi česar jo je kužni komisar Karol Žiga grof Gaisruck ostro pokaral in jej pod kaznijo 1000 cekinov prepovedal, podložne v mesto klicati. Vrh tega je dal en del mosta podreti, da bi mesto bilo od Haloz in gornjega polja celó ločeno. Pa vse te naredbe bile so žalibog zastoj; — prišle so prepozno, kajti kuga, zanesena iz mesta na deželo, davila je tudi v okolici.

V Halozah je kuga najhujše morila okoli sv. Trojice. Vlada je nastavila tje kot kužna duhovnika dva frančiškana iz Ormožkega samostana. Ali bolnih je bilo preveč, poti predaljnji in pretežavni, zato je meseca septembra prosila komisija samostanskega prednika v Ormožu, naj tje pošlje še tri redovnike, „da ubogi okuženi ljudje ne bodo brez tolažbe in sv. zakramentov umirali.“ (Dalje prihodnjič.)

Smešnica 18. Kmetič pride ravno iz sodnije ter gre k svojemu advokatu, da poravnava svoj račun. Ko ga plača, pa vpraša prav nedolžno: Dovolite mi, gospod, še eno vprašanje! No, oče, reče odvetnik, le povejte, kaj še imate na srcu! — Vidite, reče kmetič, nek človek me je grdo ogoljufal, mu li smem reči brez kazni: „Ti lump, goljuf...“ Odvetnik odkima ter reče: Ne, tega pa ne smete reči, lahko vas toži za to. No, če je pa tako, odreže se kmetič, vam pa raji ne rečem.

Razne stvari.

(Njih ekscelenca mil. knez in škof) so v nedeljo 26. aprila šolskim sestram v Mariboru blagoslovili temeljni kamen za novo cerkvice, katero bodo stavile na čast Marije Brezmadežne.

(V stolni cerkvi) bodo Šmarnice vsako večer ob 7. uri. Imeli bodo jih vlč. g. stolni župnik.

(V abilo.) V ožigled bližajočih se volitev državnih poslancev napravi kat. pol. društvo v Konjicah v nedeljo 10. maja ob 1/2 3. uri popoldne občni zbor. K udeležbi vabi odbor.

(Cesarsko darilo) v znesku 300 fl., katero je Nj. velič. po toči 1. avg. 1884 hudo poškodovanim srenjam: Mrčno selo, Velkikamen in Koprivnica podariti blagovolilo, razdelilo se je dne 2. marea po občinskih predstojnikih med nesrečne posestnike. Bog povrni blagemu in dobrotljivemu vladarju stotisočkrat!

Predstojnik.

(Novo šolo v Račji) bodo prihodnjo nedeljo 3. maja popoldne ob 4. uri slovesno blagoslovili.

(Nesreča) v Šerbaumovem paromlinu se je zgodila 26. t. m. zvečer; dva pomagata sta hotela z drugega nadstropja priti v prvo, torej se vsedeta v zato pripravljeni stroj, pri katerem pa se je jermen vtrgal ter sta pala do tal. Oba so spravili v tukajšnjo bolnišnico.

(Potres) so čutili 23. t. m. zvečer v Konjicah. Štiri sekunde je zastala voda po vseh cevih po trgu napeljanih in pod zemljo se je slišalo nekako šumenje.

(Čisto nepotrebna) je nameravana „Ortsgruppe“ nemškega šulvereina v Poličanah in Poličančani bodo boljše storili, če z denarjem podpirajo domačo šolo, ne pa šulverein.

(Pri sv. Magdaleni) v Mariboru se bode prihodnjo nedeljo slovesno blagoslovila podoba Lurške Matere Božje. Ob 1/2 9. uri bode procesija, potem pridiga in velika meša. Popoldne ob 3. uri slov. pridiga in večernice, zvečer ob 7. uri nemška pridiga in litanije. V ponedeljek in torek je zjutraj ob 5. uri sv. meša s blagoslovom, slov. pridiga in velika meša, zvečer ob 7. uri nemška pridiga in litanije.

(Novo gledališče) v Szegedinu je pogorelo.

(Umrli) je v Sekovski škofiji č. g. Janez Nep. Schmidl, rojen Mariborčan, priden duhovnik.

(V ognjeniku Etni) strašno vre; neprenehoma se čuje v gori tako strašno bobnenje, kakoršno je navadno ob velikih potresih. Na Španjskem so se tudi potresi zopet ponavljali.

(Liberalci) so izdali o priliki pustolnega govora volilni manifest, zaradi katerega je bilo 5 liberalnih listov konfisciranih konfiskacija je bila od vlade potrjena, a deželna sodnija je liste oprostila.

(Vč. g. Benedikt Hrtiš) postal je kvar-dijan Ptujkega samostana. Čestitamo!

(Vožnja) v Velehrad velja za Slovence samo 21 fl. 50 kr. tje in nazaj.

(Ormuška posojilnica) močno napreduje. Denarni promet se je v l. 1884 povečal za 103.178 fl. Rezervni fond znaša 5393 fl., hranilne vloge narastle so na 23.864 fl. Le vrlo naprej!

(Ptujsko učiteljsko društvo) priredi 6. maja t. l. izlet k sv. Lovrencu v Slov. goric. kjer bode tudi zborovalo. Ob 10. uri je velika sv. maša. Skupni obed je pri g. Koserju.

(Ljudske knjižice) izšel je 8. zvezek. Vsebina: „Za očin dom“ konec; in začetek povesti: „Mati in sin“.

(Duhovske spremembe v Lav. škofiji.) Prestavljeni so č. gg. kaplani: J. Žnidarič h Kapeli pri Radgoni, Ivan Bohonec k sv. Lenartu v slov. gor. in Fr. Rojko v Cirkovce.

(Velik jedec.) Od časa Ludovika XIV., ki je bil, kakor znano, jeden največjih jedcev sveta, morda ni bilo slavnega moža, ki bi mu bila šla jed tako v slast, kakor umršemu skladatelju Abtu. Njegove so besede: „Goska je lep ptič, samo jedno napako ima; za jednega je namreč nekoliko prevelika, za dva pa zopet mnogo premajhna.“ — Ko je Abt nekega večera nekako vesel iz gostilne šel, nagovori ga nekov znanec: „No, gospod dvorni kapelnik, nocoj ste imeli gotovo prav fino večerjo?“ — „No, kakor se vzame“, odgovori ta, „bil je puran.“ — „Pa vas je bilo več oseb pri večerji?“ — „No, to ravno ne, bila sva dva: samo jaz, pa puran!“

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg. Govedić 23 fl., Čagran 2 fl., Srabotnik 1 fl., Žnidarič 1 fl.